

Otthonában felépült 120 koronavírusos beteg

Marosvásárhelyiek válasza a Samaritanus-projektre

Fotó: Nagy Tibor

Az egészségügyi minisztérium sürgősségi helyzetek osztályán a koronavírus-járvány miatt kialakult káosz közepette tavaly sem vették igénybe a magán-mentőszolgálatok által felajánlott segítséget. Az önkéntes tevékenységüket azonban nem tudták megakadályozni, így a marosvásárhelyi Samaritanus Mentőszolgálat annak ellenére segít a

rászorulókon, hogy az egészségbiztosító pénztár nem téríti meg a költségeiket, állami finanszírozásban nem reménykedhetnek.

Szer Pálosy Piroska

(Folytatás a 4. oldalon)

Átalakítják az erdőszentgyörgyi parkot

A héten elkezdődött az egyik újabb, már régebben beharangozott beruházás Erdőszentgyörgyön, a Rhédey-kastély előtti park átalakítása. Egyes lakosok bírálják, hogy fákat vágtak ki, mások szerint szükség van a térmegújításra. Az önkormányzat szerint csak a nem megfelelő fákat távolítják el, és számokkal is mutatják, hogy a kivágottak helyett mennyi újat ültetnek.

4.

A holokauszt emléknapja tiszteletére

1992 után állították fel Antalffy Endre sírján Izsák Márton szobrászművész róla készült mellsobrát, és nagyon megörvendtem, amikor „felfedeztem” az összefüggést a tudós és művész között. Mert Antalffy Endre írt először Izsák Márton holokauszt-szobráról, amikor a még készülő szobor Izsák Márton műtermében volt.

5.

Szelíd forgalmat Marosvásárhelynek!

A MarosMobil (MuresMobil.ro) gyűjtőprojekt bemutatásával adták meg a hangot az év eleji kezdéshez a Marossszéki Közösségi Alapítvány képviselői. Szelídítsük meg a marosvásárhelyi forgalmat! – ezzel a nagyon időszerű, és mindnyájunk számára jól hangzó jelszóval bocsátották útra újabb kezdeményezésüket, a MuresMobil.ro online felületet, aminek kettős célja van.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Város az álomból

Kaáli Nagy Botond

161 éve ezen a napon született Anton Pavlovics Csehov. 1860. január 29-én az Azovi-tenger partján lévő, dél-oroszországi Taganrog nevű kikötővárosban megszületett gyermekről akkor még nyilván senki sem tudta, hogy a hányatott, fordulatokban gazdag életű, nehéz gyermekkorú, viszonylagos szegénységben felnövő, majd hozzáértő orvossá, később sikeres, gazdag és köztiszteletben álló íróvá váló, súlyos betegségével hosszú éveken keresztül együtt élő lélek munkássága a próza- és drámairodalom egyetemes mérföldkövévé válik, megkerülhetetlen epizóddá az emberiség kultúrtörténetében. Művei azáltal jelentettek újat, hogy tulajdonképpen semmi újat sem mondtak. Drámáiból hiányzik a kinkeserves konfliktuskeresés, a bombasztikus karakterszerkesztés, az egzotikus helyszín és idősík. Egyszerű emberek hétköznapijairól szólnak, és e hétköznapiakat átjárja a melankólia, a szomorúság, a remény és reményvesztettség, az emlékekhez való ragaszkodás, az ebből való kizökkenés, majd az ezen emlékek tájaira való visszavágyódás. Az élet unalmas és eseménytelen, a szereplők nem viszik semmire, gyakran nemcsak az életre, a szerelemre, a boldogságra, de még az öngyilkosságra is képtelenek, miközben tudják, hogy eltolták, tudják, hogy semmi sem fog változni, és e tudatba roppannak bele. A konfliktus, a dráma alapkelléke nem egymás között zajlik, hanem a karakterek és az élet között feszül. És – leginkább saját hibájukból, avagy az adott környezet okozta

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCC.CCCCC

JANUÁR

29., péntek

A Nap kel
7 óra 50 perckor,
lenyugszik
17 óra 21 perckor.
Az év 29. napja,
hátravan 336 nap.

IDŐJÁRÁS

Havazás várható

Hőmérséklet:
max. 2 °C
min. -3 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker 24, 12, 21, 4, 7 + 19 **NOROC PLUS: 5 8 9 4 7 5**

40 3, 20, 28, 24, 37, 31 **SUPER NOROC: 5 5 4 1 2 8**

69 22, 24, 11, 19, 35, 30 **NOROC: 0 0 0 9 0 6 4**

Isten éltesse!

Ma ADÉL,
holnap MARTINA és GERDA
napja.

MARTINA: a latin eredetű
Márton női párja. Jelentése:
merész, bátor, Mars istenhez
hasonló.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. január 28.

1 EUR	4,8742
1 USD	4,0233
100 HUF	1,3533
1 g ARANY	238,2841

Jóváhagyta a Maros Megyei Tanács a köztisztasági szolgáltatások szerződésének felbontását

A Maros Megyei Tanács január 28-i soros ülésén a tanácsosok jóváhagyták a Maros megye több kommunális-hulladék-gyűjtési és -szállítási zónájának tevékenységére és egyes átrakóállomások működtetésére vonatkozó szerződések felbontását célzó négy határozattervezetet. Az intézkedések a következő övezetekre vonatkoznak: 7-es zóna, Mezőriucs, 1-es zóna, Kerelőszentpál, 4-es zóna, Szászrégen, valamint 6-os zóna, Balavásár.

A szerződések felbontásának hátterében az áll, hogy a szolgáltató nem teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségeket, mindamellett, hogy tavaly nyáron felszólították őket a szerződésbe belefoglalt kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos hiányosságok orvoslására. Összességében: a szolgáltató nem tartotta be a vállalt szerződések szerinti begyűjtési folyamatot és a gyakoriságát, a szelektív hulladékgyűjtésre vonatkozó tájékoztatást és az ezzel kapcsolatos rendszeres informáló és tudatosító kampányokat a lakosság számára, nem teljesítette a műszaki és pénzügyi ajánlattal vállalt kötelezettségeket, valamint elmulasztotta a beruházások végrehajtását az általuk vállalt mobilizációs időszak alatt, valamint annak lejártá után.

„Először is biztosítani szeretném Maros megye lakosait, hogy ezek a döntések nem azt eredményezik, hogy a következő időszakban nem gyűjtik be a hulladékot a megyé-

ben. Gyakorlatilag ezeknek a határozatoknak a jóváhagyása egy adminisztratív lépés, amelyet meg kell tenni a tényleges szerződésfelbontás előtt. Bár az ADI Ecolect és a Maros Megyei Tanács számtalan lépést tett a szolgáltató felé a szerződések végrehajtása során a felmerülő hiányosságok orvoslása érdekében, sajnos nem sikerült a problémákat megoldani. Hiányosságokat észleltünk a helyszínen végzett ellenőrzések során, de a helyi hatóságoktól és a megye lakosaitól is érkezett panasz. Attól a pillanattól kezdve, hogy az üzemeltető megkapja a szerződés felbontásáról szóló értesítést az ADI Ecolect közgyűlési határozatának elfogadása után, még 90 napig köteles biztosítani a hulladék összegyűjtését és elszállítását. A Maros Megyei Tanács minden esetben átláthatóan és felelősségteljesen járt el ebben az ügyben” – emelte ki Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

A szerződések felbontását az ADI Ecolect közgyűlésén is szavazásra bocsátják.

A megye fent említett négy övezetere vonatkozó köztisztasági szolgáltatás delegálási dokumentumait a következő hetekben felülvizsgálják, a pályázati eljárásokat azután szervezik meg, ahogy a helyi önkormányzatok jóváhagyták a dokumentációt.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

Megyei hírek

Módosult a tb-hozzájárulás

Azon személyek, akiknek nincs állandó jövedelmük, illetve akik – nagyobb nyugdíjért – nagyobb összeggel szeretnének hozzájárulni a társadalombiztosítási alaphoz, január 13-ától havi 575 lej tb-járulékot kell befizessenek a megyei nyugdíjpénztárhoz, ez az összeg a 2300 lejes minimálbér 25 százalékát képezi. Az összeget minden hónap 25-éig kell befizetni a nyugdíjpénztár kasszájába, banki átutalással vagy postai utalvánnyal – tájékoztatott Neagoe Eugenia, a Maros Megyei Nyugdíjpénztár igazgatója.

137 munkahelyet ajánl a munkaközvetítő

A Maros Megyei Munkaközvetítő Hivatal január 26-án közzétett tájékoztatója szerint a munkaadók 137 munkahelyet ajánlanak. Keresnek kereskedelmi dolgozókat, őrző-védő személyzetet, számvevőszolgálati gépjárműkezelőket, szakképzetlen munkásokat, gépkocsivezetőket, asztalosokat, faipari munkásokat, továbbá titkárnőt és egészségügyi asszisztent is.

Eskütétel

Január 28-án a rohammentősök eskütételére került sor a marosvásárhelyi Horea Vészhelyzeti Felügyelőségen. Az új struktúrába áthelyezett káderek arra esküdtek fel, hogy továbbra is a haza és embertársaik szolgálatában állnak, a bevetések során emberéleteket mentenek.

Segítség a védőoltásra való előjegyzéshez

Azok a 65 éven felüli, valamint krónikus betegségekkel küzdő marosvásárhelyiek, akik fel szeretnék iratkozni a Covid-19 elleni védőoltásra, de nem rendelkeznek az ehhez szükséges eszközökkel, igénybe vehetik a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság segítségét. Az érdekeltek az igazgatóság Dózsa György utca 9. szám alatti székhelyén, a 8-as irodában jelentkezhetnek, ahol kitöltik a saját felelősségre írt igénylést, valamint az oltási kampányra összeállított, hozzájáruláson alapuló beleegyezési űrlapot. A krónikus betegségekkel nyilvántartásba vett személyek a családorvos által kiállított, erre vonatkozó igazolást is fel kell mutatniuk. Ezt követően a személyzet az országos oltási platformon a szabad helyek függvényében előjegyezteti az igénylőt, majd sms-ben értesíti az oltás időpontjáról és helyszínéről. Bővebb tájékoztatás a 0365/430-859-es telefonszámon kérhető.

Szeretetsomagok a Mezőségre

Az Erdélyi Magyarokért Közhasznú Alapítvány tíz éve minden decemberben bejárja a Mezőség eldugott magyar lakta településeit, hogy karácsonyra egy kis élelmet, jó szót adjon a hátrányos helyzetben élőknek. Idén a vírushelyzet miatt nem jöhetett el adományával Romániába, ezért az év elején a polgármesteri hivatal és a Pro Pambus Egyesületet kérte fel, hogy adják át a csomagokat Mezőpanit községben a rászorulóknak.

Minden hónap utolsó szombatján is fogadják a véradókat

A Marosvásárhelyi Regionális Vértranszfúziós Központ hétvégén is lehetőséget ad a véradásra azoknak is, akik hétköznapokon munkájuk miatt nem tudnak elmenni a vérközpontba. Az intézmény közösségi oldalán közzétett felhívás szerint minden hónap utolsó szombatján, azaz január 30-án, február 27-én, valamint március 27-én 9–12 óra között várják a donorokat.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Felhívás

Március 6-án lesz Mikházán a faültetés

A mikházi Csűrszínházi Egyesület, a nyárádremetei önkormányzat és a Maros Megyei Múzeum szervezésében március 6-án kerül sor a tavalyra tervezett, de a világvárvány miatt elmaradt faültetésre.

A faültetést a budapesti Nemzeti Színház a Trianon 100 rendezvénysorozatának kezdeményezte, kötődve a Wass Albert Tizenhárom almafa című előadás bemutatójához, amely előtt a Nemzeti Színház parkjában és még tizenkét településen a helyhatóságok képviselőivel közösen elültettek egy-egy almafát. A pandémia előtt az össze- és az együtvé tartozás jegyében a mikházi Csűrszínházi Egyesület, a nyárádremetei önkormányzat és a Maros Megyei Múzeum is jelezte szándékát, hogy bekapcsolódik az akcióba, amelyet azonban el kellett halasztani. Ugyanakkor a Csűrszínházi Egyesület ezáltal társul a Tündérkert mozgalomhoz is, amelynek célja a gazdag, de pusztuló vidéki világ őshonos gyümölcsfajtainak megőrzése. Az első Tündérkert megálmodói Kovács Gyula pórszombati erdész,

Szarvas József színész, valamint Ambrus Lajos író voltak. Törekvésüket felkarolta a magyarországi Vidékfejlesztési Minisztérium is.

Továbbra is felkérjük ezúttal az erdélyi színházakat (köszönjük a független és magántársulatokat), népi együtteseket, ifjúsági és bábszínházakat, napilapokat, irodalmi folyóiratokat, rádió- és televíziósatornák szerkesztőségét, önálló vállalkozásokat, magánszemélyeket, hogy járuljanak hozzá egy-egy gyümölcsfa szimbolikus elültetéséhez. Az esemény március 6-án 11 órától lesz. Az ültetésen résztvevők Mikházán, a Csűrszínház udvarán találkoznak, innen a faluban kijelölt helyszínekre mennek. Adományozási és részvételi szándékukat jelezzék a szelyesferenc@gmail.com e-mail-címen vagy a 0744-394-186-os telefonszámon. Egy facsemete ára 20 lej.

Csak akkor lehetünk erősek, ha kis dolgokban is összetartunk!

Szélyes Ferenc,
a mikházi Csűrszínházi Egyesület elnöke

A MÚRE állásfoglalása

Megengedhetetlen a kulturális lapok eltiprása!

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete tiltakozik amiatt, hogy az intézményi önállóságától megfosztott *Várad* kulturális folyóirat alkalmazásában maradt három munkatársa közül a lap kiadását 2021-től átvevő Gh. Şincai (Bihar) Megyei Könyvtár vezetősége január 21-én elbocsátotta Máté Zsófia eddigi főszerkesztőt és Fried Noémi Lujza szerkesztőt, arra hivatkozva, hogy a végzettségük nem felel meg a Bihar Megyei Tanács decemberi 15-i határozatában szereplő feltételeknek. (További négy munkatársat bocsátottak el január 1-jétől, a tanácsi döntés nyomán.) A két kolléga hosszú évek szerkesztői, újságírói tapasztalatával rendelkezik, megbecsült tagjai a romániai magyar sajtónak, mindketten a MÚRE tagjai. Az eljárás nem csupán méltatlan, hanem ugyanakkor diszkriminatív is, hiszen a román nyelvű *Familia* folyóirat megszüntetéséről döntő, ugyancsak december 15-i tanácsi határozat nem tartalmaz hasonló, a munkatársak végzettségére vonatkozó kitételeket.

A munkaadó egyébként három héttel a folyóirat átvétele után sem kötött munkaszerződést a kollégákkal, így a most elbocsátott szerkesztők előbb kapták kézhez a felmondásukat, mint a munkaszerződést. A *Várad* folyóirat új ki-

dője nem biztosított megfelelő munkafeltételeket, nem oldotta meg az egyoldalú döntése óta eltelt hetek alatt a képződő lapszámok tördelését és terjesztését: a felmondási idejüket töltő szerkesztőkön kívül egyetlen (!) munkatárs maradt a lapnál. Ugyanakkor, a tanácsi határozatra hivatkozva, az önálló intézményből részleggel lefokozott munkaközösségtől elvárják két folyóirat, a *Várad* mellett a *Biharországi* havilap szerkesztését, továbbá a könyvkiadási tevékenység folytatását.

Az utóbbi napok fejleményei igazolták, hogy a két kulturális intézmény megszüntetése nem a folyóiratok hatékonyabb működését, hanem azok súlyos válságát eredményezte. Félő, hogy a Közigazgatási Bíróság január 28-ra kitűzött tárgyalása sem tud az ügy végére megnyugtató módon pontot tenni.

A MÚRE Igazgatótanácsa az eljárást méltatlannak, megalkodónak, kultúraellenesnek tartja. Követeljük az elbocsátott munkatársak azonnali visszavételét, a diszkriminatív tanácsi határozat módosítását!

Marosvásárhely, 2021. január 26.

A MÚRE Igazgatótanácsa

RENDEZVÉNYEK

Tábor a bonchidai kastélynál

A Transylvania Trust Alapítvány idén két ízben szervezi meg az egyetemi hallgatóknak, a műemlék épületek restaurálásában szakosodni kívánó építőipari munkásoknak és más érdeklődőknek szánt interdiszciplináris oktatási programot, amelyen eddig 32 ország több mint 3000 képviselője vett részt. A bonchidai Bánffy-kastélyban zajló

program résztvevői külföldi és romániai szakemberektől sajátítják el a helyreállítás alapelveit és módszereit, a gyakorlati műhelyekben pedig aktívan kapcsolódhatnak be a kastély restaurálásába. A helyreállítási táborokra augusztus 1–14., illetve augusztus 15–28. között kerül sor. Jelentkezési határidő: március 31. Jelentkezni online vagy a bhct@transylvaniatrust.ro e-mail-címen lehet. A részletes felhívásról az alapítvány honlapján, a tábor munkálatairól és az alapítvány egyéb nyári rendezvényeiről a kastély Facebook-oldalán lehet tájékozódni.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Elkezdik a nyugdíjak ellenőrzését, majd újraszámolását

Kiadta csütörtökön Raluca Turcan munkaügyi miniszter a nyugdíjdossziék ellenőrzésének elindítására vonatkozó rendeletet. Az eljárás, amelynek folyamán megközelítőleg 5 millió nyugdíjas dossziéját vizsgálják át, legtöbb 18 hónapig fog tartani, és előfeltétele a nyugdíjak újraszámolásának, jelentette be a tárcavezető.

Turcan a csütörtökön tartott sajtótájékoztatóján elmondta, a törvényes előírások értelmében már 2019 októberében el kellett volna indítani az eljárást. Legutóbb 2005 és 2010 között számolták újra a rendszerben a nyugdíjakat, a nagyszabású eljárás körülbelül egymillió dossziét érintett – mutatott rá.

Az újraszámolással fel fogják számolni az állami nyugdíjrendszer méltánytalanságait, például azt, hogy ugyanolyan

végzettség, egyenértékű befizetett hozzájárulás és ledolgozott munkaév esetén a nyugdíjak között jelentős különbség van. Az időskori jövedelmek újraszámolása reformot is jelent a nyugdíjrendszerben, mivel az ellenőrzés során a dossziék adatait összegyűjtik a megyei nyugdíjpénztáraktól, és bevezetik az országos nyugdíjbiztosító pénztár számítógépes adatbázisába, szögezte le Turcan. A nyugdíjak újraszámolása egy új törvény alapján történik majd, amely módosítja a 2019/127-es törvényt, és amely a méltányosság és a hozzájárulás elve alapján fogja leszögezni az újraszámolás módszerét, mutatott rá a miniszter, hozzáfűzve, hogy az erről szóló tárgyalásokat egy hónapon belül el szeretnék kezdeni. Az új jogszabály hatályba lépéséig azonban a jelenlegi törvény alapján számolják ki az időközben nyugdíjba vonulók járulékat, tette hozzá Turcan. (Agerpres)

Lejáró fegyveregyezmény a hidegháborús ellenfelek között

Oroszországnak és az Egyesült Államoknak február 5-éig kell meghosszabbítaniuk a nukleáris hadászati támadófegyverzetek csökkentésére vonatkozó kulcsfontosságú egyezményüket, amely az utolsó fegyverzetkorlátozási paktum a volt hidegháborús ellenfelek között.

Az AFP számba vette a legfontosabb részleteit az Új START-szerződésnek, amelynek hatálya valamivel több mint két héttel azután jár le, hogy hivatalba lépett Joe Biden amerikai elnök.

Az „újraindítás” öröksége

Az egyezményt 2010-ben írta alá a cseh fővárosban, Prágában Barack Obama akkori amerikai elnök, valamint Dmitrij Medvegyev orosz vezető, és Obamának a Kremllel való kapcsolat „újraindítására” tett erőfeszítései kulcsfontosságú elemének tekintették.

Az Egyesült Államok és Oroszország február 5-éig megpróbálja meghosszabbítani az Új START-szerződést, de a felek között kölcsönös a bizalmatlanság, miután tavaly az amerikai törvényhozók azzal vádolták a Kreml által támogatott hackereket, hogy hatalmas kibertámadást indítottak az amerikai kormányzati intézmények ellen.

Nukleáris korlátozások

Az egyezmény legfeljebb 1550-re korlátozza a riválisok által birtokolható nukleáris robbanófejeket, ez mintegy 30 százalékkal kevesebb a 2002-ben meghatározott határértéknél, és legtöbb 800-ban állapítja meg a hordozóeszközök (kilövők és nehézbombázók) számát – ami még

mindig elegendő ahhoz, hogy a világot többször elpusztítsák.

A szerződés egy sor kölcsönös helyszíni ellenőrzést is előír a Ronald Reagan volt amerikai elnök fegyverzet-ellenőrzési politikáját meghatározó „trust but verify” (bíz meg benne, de ellenőrizd) elvnek megfelelően.

Az Új START megújításának protokollja egyszerű: mindössze azt követeli meg, hogy Washington és Moszkva diplomáciai jegyzéket cseréljenek.

Trump Kína-aggodalma

A megállapodás megújításáról szóló tárgyalások megfeneklettek Donald Trump volt amerikai elnök hivatali ideje alatt, aki sikertelenül lobbizott azért, hogy a korlátozásokhoz Kína is csatlakozzon.

A tavalyi bécsi tárgyalások alatt a Trump által megbízott amerikai küldöttségvezető egy fotót tweetelt, amelyen egy, a tárgyalóteremben üresen álló szék látható, előtte egy kínai zászlóval, és azzal a szöveggel, hogy „Kína nem jelent meg”, noha senki sem számított arra, hogy Peking képviselőt küld a tanácskozásra.

Az utolsó paktum

Trump hivatali ideje alatt az Egyesült Államok két nagy nemzetközi egyezményből is kilépett – az iráni nukleáris egyezményből és a Nyitott Égbolt egyezményből –, és felmondta az Oroszországgal kötött, a közepes hatótávolságú nukleáris erőkről szóló (Intermediate-Range Nuclear Forces – INF) megállapodást.

Mihail Gorbacsov volt szovjet vezető, aki megállapodott Reagannal az INF-szerződésről, felszólította Oroszországot és az Egyesült Államokat, hogy hosszabbítsák

meg az Új START-szerződést, és működjenek együtt a két ország nukleáris fegyverzetének további csökkentése érdekében.

A nyitás irányába tett gesztusok az utolsó métereken

A tavalyi amerikai elnökválasztást megelőző hónapokban a két fél tett néhány lépést annak érdekében, hogy megállapodjanak az Új START meghosszabbításáról, ezek a törekvések azonban sikerteleneknek bizonyultak.

Vlagyimir Putyin orosz vezető azt javasolta, hogy a szerződést minden előfeltétel nélkül hosszabbítsák meg egy évvel, hogy lehetőséget teremtsenek a „lényegi tárgyalások” lefolytatására.

Az Egyesült Államok elvetette ezt a lehetőséget, azzal érvelve, hogy egy egész sor feltételt javasolt a hosszabbításhoz.

Putyin akkor megjegyezte, „rendkívül szomorú” lenne, ha lejárna a hatálya egy olyan szerződésnek, amely sikeresen féken tartotta a fegyverkezési versenyt.

Ötéves hosszabbítás

Néhány nappal azután, hogy Bident beiktatták az Egyesült Államok elnökévé, a Fehér Ház közölte, hogy Washington a szerződés ötéves meghosszabbítását szorgalmazza.

A Kreml üdvözölte a kezdeményezést, míg Dmitrij Peszkov orosz elnöki szóvivő arról beszélt, hogy minden a javaslat részleteitől függ.

Jens Stoltenberg NATO-főtthekár üdvözölte az erőfeszítéseket, és arra figyelmeztetett, ne teremtsenek olyan helyzetet, amelyben „semmilyen korlátozás nincs a nukleáris robbanófejekre vonatkozóan”. (Agerpres)

Kínai védelmi minisztérium: Tajvan függetlensége háborút jelentene

Tajvan függetlensége háborút jelentene – fogalmazott egy csütörtöki sajtótájékoztatón a kínai védelmi minisztérium szóvivője, aki szerint a kínai hadsereg minden szükséges lépést megtesz azért, hogy elfojtson bármilyen „szeparatista összeesküvést”.

Vu Csien, a minisztérium szóvivője szükségesnek nevezte a kínai hadsereg Tajvan közvetlen közelében növekvő gyakorlati folytatott gyakorlatait a Tajvani-szoros jelenlegi biztonsági helyzetének kezelése, valamint a nemzeti szuverenitás védelme szempontjából.

Az Egyesült Államok e kérdésben betöltött szerepét illetően Vu reményét fejezte ki, hogy a Joe Biden új amerikai elnök vezette kormányzat együttműködik majd Pekinngel a konfrontáció elkerülése érdekében. A szóvivő szerint a kínai-amerikai kapcsolatok „új történelmi kezdethez” értek Biden beiktatásával. Egyes megfigyelők szerint azonban az eddigiek alapján egyelőre korai lenne kijelenteni, hogy az elnökváltás valódi

fordulatot hozott volna Tajvan kérdéséről. Az amerikai külügyminisztérium szombaton felszólította Kínát, hogy hagyjon fel Tajvan állandó fenyegetésével és az ellene irányuló katonai, diplomáciai és gazdasági nyomásgyakorlással, miután a kínai légierő 12 harci gépe repült be a sziget légvédelmi övezetébe. A felszólítást követően pedig vasárnap további 15 kínai harci gép gyakorlatozott a tajvani légvédelmi övezetben. A kínai külügyminisztérium válaszul hétfőn azt üzenté Washingtonnak: hagyjon fel azzal, hogy téves jelzéseket küld a tajvani függetlenséget propagáló szeparatista erőknél.

Peking és Tajpej között a viszony többéves közeledés után ismét fagyossá vált azt követően, hogy a Cai Jing-ven tajvani elnök vezette kormányzat elutasította azt az 1992-ben elfogadott, az egy Kína elvét magában foglaló egyezményt, amelyet Peking a tárgyalások alapfeltételeként kezel. Az Egyesült Államok és Kína diplomáciai kapcsolatainak szintén sarokkővé képezi az egy-Kína elve. (MTI)

2020-ban történetének legrosszabb évét zárta a turizmus

A turizmus történetének legrosszabb évét zárta 2020-ban, a nemzetközi utazások száma 74 százalékkal csökkent az egy évvel korábbi eredményekhez képest a koronavírus-járvány miatt – közölte az ENSZ Turisztikai Világszervezete (UNWTO) csütörtökön.

A közzétett jelentés szerint tavaly egymillióval kevesebb utazás volt, mint 2019-ben. Összehasonlításként: 2009-ben a gazdasági világválság miatti visszaesés 4 százalékos volt. A visszaesés legnagyobb mértékben Ázsiát és a Csendes-óceán térségét érintette, a turizmus 84 százalékos csökkenésével és 300 millióval kevesebb utas érkezésével. Európában 71 százalékos zuhanást mértek, az utazók száma 500 millióval volt kevesebb, mint egy évvel korábban.

A járvány a turisztikai ágazatban több mint 100 millió munkahelyet sodort veszélybe a világon – mutat rá a szervezet.

A jelentésben azt írták, az egészségügyi helyzet hatására sok ország az idén újabb szigorúbb utazási korlátozásokat bevezetéséről döntött, kötelező tesztek, karanténok és egyes esetekben határzárak nehezítik a nemzetközi utazások

újraindulását. Ugyanakkor várhatóan a koronavírus elleni vakcinák fokozatos érkezése segíteni fog helyreállítani a fogyasztói bizalmat, rugalmassá tenni az utazási korlátozásokat, és így az év során lassanként normalizálódhat a helyzet. „Tudatában vagyunk annak, hogy a krízis vége még messze van” – fogalmazott a közleményben Zurab Pololikashvili, a szervezet főtthekára. Véleménye szerint a biztonságos utazás előmozdításához elengedhetetlen a koronavírus terjedésének kockázatát csökkentő intézkedések, köztük a tesztek, az utánkövetés és az oltási igazolások harmonizálása, összehangolása és digitalizálása. A világszervezet közölte szakértői csoportjának felmérését is, amelyben a megkérdezettek 45 százaléka számít az idén jobb évre a tavalyinál a turizmus szempontjából. A válszadók 25 százaléka szerint ugyanolyan, 30 százalék szerint pedig a tavalyinál is rosszabb eredmény várható.

A UNWTO forgatókönyve két és fél, négy év közé teszi azt az időt, amely ahhoz kell, hogy a turizmus újra elérje a 2019-es szintet. Előrejelzése szerint elsősorban a természeti és szabadtéri tevékenységek iránti kereslet és a belföldi turizmus élénkítése várható. (MTI)

Ország – világ

Tovább csökkent az aktív fertőzöttek száma

Az elmúlt 24 órában 2901 új esetet diagnosztizáltak, ezzel a nyilvántartott fertőzöttek száma 721.513-ra növekedett – közölte csütörtökön a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Összesen 90 új halálesetet jelentettek, az áldozatok száma így 18.105-re nőtt. A járvány kezdete óta 666.001-en gyógyultak meg, az aktív fertőzöttek száma 37.407-re csökkent. Az elmúlt 24 órában több mint 31 ezer tesztet végeztek. Jelenleg országszerte 7687 személyt kezelnek kórházban COVID-19-cel, 989 fertőzött személy szorul intenzív terápiás ellátásra. Románia területén 42.062 igazoltan koronavírus-fertőzött személy van otthoni, 10.502 pedig intézményi elkülönítésben. Ugyanakkor 61.560 személy van házi, 162 pedig intézményes karanténban. (Agerpres)

Jövő héten kerülhet a parlament elé a költségvetés

A kormány továbbra is 7, legtöbb 7,1 százalékos GDP-arányos államháztartási hiánnyal számol az idei költségvetés kidolgozásakor – jelentette ki szerdán Florin Cițu. A miniszterelnök szerint jövő héten terjesztenék a parlament elé az állami költségvetés tervezetét, amelynek kidolgozása azért időigényes, mert „30 éve halogatott reformokat” szeretnének bevezetni, ugyanakkor a pénzügyi fenntarthatóság biztosítása érdekében módosítani akarnak bizonyos intézkedéseken, amelyek „pusztító hatással voltak” az elmúlt években az ország pénzügyi helyzetére. A Victoria-palotában tartott sajtótájékoztatóon a kormányfő azt is elmondta, hogy a kormány a többéves költségvetés-tervezés bevezetésére készül. (Agerpres)

Ellenőrzések jöhetnek az oltóközpontokban

Ellenőrizni fogják az oltóközpontokat, és ahol rendellenességet találnak, büntetést szabnak ki – jelentette be szerdán az egészségügyi miniszter. Vlad Voiculescu rámutatott, jelenleg kevesebb adag oltóanyag van, mint amennyire szükség lenne, a helyzet kivizsgálása folyamatban van. A tárcavezető azt mondta, a szaktárca ellenőrző testületének tagjaiból és a közegészségügyi igazgatóságok munkatársaiból álló vegyes csapatokat állítanak fel, amelyek ellenőrizni fogják az oltóközpontok tevékenységét, azt, hogy ezek betartják-e az oltási stratégiában előírtakat. Amennyiben rendellenességeket észlelnek, első körben fegyelmi eljárás indul a központok tevékenységét koordináló orvosok ellen, majd miután a kormány rendelkezik az ilyen esetben kiszabható büntetésekről, bírságot is kironak. A miniszter szerint január 15-e és 23-a között 1353 olyan személy kapta meg a koronavírus elleni oltást, aki a kampány harmadik szakaszában lett volna jogosult erre. Vlad Voiculescu elmondta még, hogy szerda délig mintegy 530 ezer személynek adták be a vakcinát Romániában, 40 ezren már az emlékeztető oltást is megkapták. (Agerpres)

Város az álomból

(Folytatás az 1. oldalról)

kiszolgáltatottság miatt – hiába törekcszenek arra, hogy életüket megváltoztassák. Inkább az álmodozásba menekülnek. A merengésbe. Hogy nem ott élnek, ahol, nem azok között, akikkel. Az elvágyódás Csehov szinte mindig egyik művében megjelenik, és a mester drámáinak alapotívuma lesz. Pillanatnyilag megmenti, hosszú távon a szürkeségbe fülő rutinra és élethosszig tartó unalomra, öngyűlöltre kárhóztatja hőseinket.

Mindezek után nem csoda, hogy Anton Pavlovics életműve mindmáig szerves része a világ színházainak, nincs olyan évad, hogy ne játszanak valahol a Ványa bácsit, a Három nővért, a Cseresznyészkertet, a Sirályt. Azóta, hogy a XIX. század végén, XX. század elején berobbant a világirodalmi és színházi köztudatba, a lelkesedés eme drámában megfogalmazott pszichológiai és antropológiai mestermunkák iránt töretlen. Mert annyira egyetemesek, emberiek és korokon átívelőek, hogy mindegyik nemzedékhez ugyanúgy képesek szólni. Hozzánk is ugyanúgy képesek szólni. Főleg most, a karanténkorszakban, a betegség idején. Hiszen most mi is többé-kevésbé bezárva élünk, nem utazhatunk, tartunk a holnaptól, és tudjuk, ez jó ideig nem is változik. Életünkben megjelenik az elvágyódás. A fizikai és lelki elvágyódás. Hogy milyen jó lenne reggel arra a csörgő hangra ébredni, ami jelzi: ismét lehorgonyoztuk a vitorlást Szcília keleti partjainál. De ez már nem lehetséges. És semmi hasonló sem lehetséges. És az a legszomorúbb benne, hogy nem az anyagi kereteink vagy időszűke miatt, hanem mert nem. Pont. A körülmények immár meghaladnak bennünket, és lassan úgy érezzük magunkat, mint a három nővér, Mása, Olga és Irina, akik a kisvárosban ragadtak, és hiába vágyódnak vissza gyerekkoruk Moszkvájába, mert tudják: az álom hosszan tartó, de kilátástalan. Ez a vírus a mi kisvárosunk, Moszkva pedig a boldog és szabad jövőbe vetett bizakodás. Illanékony, mint a délibáb.

Marosvásárhelyiek válasza a Samaritanus-projektre

(Folytatás az 1. oldalról)

A Samaritanus Mentőszolgálat Bodoni utcai székhelyén január 27-én tartott sajtótájékoztatót megtudhattuk, hogy tavaly október és ez év januárja között 900 koronavírusos beteg segélykérésére tett eleget teljesen ingyen: mintavételre szállították a pácienseket, egészségügyi felszereléseket szállítottak házhoz, illetve oxigénkoncentrátorokat üzemeltet be a betegek otthonában. Az egyszeres használatos védőfelszerelések mellett jelentős kiadásokkal számolhatnak, de a jelek szerint a tények sem törnek meg az illetékes hatóságok közönyét. A közösség azonban meghallotta a tífós személyzetből álló csapat segélykérését, és a legutóbbi projektjüket eddig negyvenezer lej fölötti összeggel támogatták. A hét vállalkozás és negyvenegy magánszemély adományának köszönhetően októbertől 120 koronavírusos megfertőződött beteg gyógyulhatott meg saját otthonában, esetükben nem volt szükség kórházi beutalásra, további 279 személy egyéb gyógyászati segédesszűköt vehetett igénybe a mentőszolgálat révén. Annak ellenére, hogy a megyei mentőegységek mellett bármilyen szakmai segítség elkélne az egészségügyben, főleg egy hasonló világjárvány közepette, a monopóliumhelyzethez – amit a marosvásárhelyieknek köszönhet valaki – igencsak ragaszkodhat.

A Covid-19-járvány tavalyi megjelenését követően a Samaritanus Mentőszolgálat vezetője természetesnek tartotta, hogy a lehetőségeikhez mérten önerőből kiveszik részüket az életmentésből. Saját tapasztalataikból és a kórházi helyek hiányából kiindulva az enyhébb tünetekre panaszoló pácienseket otthoni kezelésre ösztönözték, ahhoz azonban elengedhetlenül vált az egyre nagyobb hiánycikknek számító oxigénpalack. Így született meg az Oxigént Marosvásárhelynek! projekt, amellyel oxigénkoncentrátorokat, gyógyászati segédesszűköt és fogyóeszközöket vásároltak, és azokat a betegek rendelkezésére bocsátották. A közösség eddig pozitívan reagált, hiszen civil szervezetek, önkéntesek, vállalkozók egyesült erővel támogatják a Samaritanus Mentőszolgálatot a koronavírus elleni harcban folytatott önzetlen tevékenységében, amellyel a családorvosokat segítik annak érdekében, hogy életüket megmentse. Az adománnyal a mindennél értékesebb életmentő lélegzetvételhez segítik a fertőzött betegeket, hogy a gyógyulás útján elindulhassanak.

A járvány után is a lakosság használja az eszközöket

Varga Zsigmond Károly, a Samaritanus Mentőszolgálat vezetője

hangsúlyozta, a koronavírus-járvány elvonulását követően a légzési elégtelenségben szenvedő betegeknek kölcsönzik majd ki ingyen az oxigénkoncentrátorokat, így továbbra is a lakosság használhatja. A pulzoximétereket és a vérnyomásmérőket pedig az iskoláknak adományozták, az orvosi rendelőkben vehetik hasznát a diagnózis felállításánál. A jelenlegi összesítés szerint a magánszemélyektől közel tízezer lej gyűlt össze, öt vállalkozás 27.500 lejt adományozott, két civil szervezet pedig 5.500 lejt, így eddig 42.908 lejből vásárolhattak a gyógyításhoz és monitorizáláshoz szükséges felszerelést. Többek között 26.950 lejt értékben 11 darab oxigénkoncentrátort szereztek be, melynek darabja hatezer lej körül mozog, de sikerült kedvezményt kialakítani, így 2.450 lejtért vásárolhatták meg darabját. 9.216 lejt értékben 72 darab homologált pulzoximétert szereztek be, darabját 128 lejtért, a véroxigénszint-mérésre, de párástító üveget, oxigénmaszkot, orrkantát, homologált vérnyomásmérőt is, valamint Mikrovid fertőtlenítőszerrel az eszközök biztonságos fertőtlenítésére. A beavatkozásokat a Covid-19 vírussal fertőzött és otthoni kezelésben részesülő, a családorvossal is kapcsolatot tartó páciensek esetében végzik díjmentesen a saját személyzetrel – orvosok, egészségügyi

személyzet, mentősök –, valamint a projektben részt vevő önkéntesek segítségével. A Samaritanus Mentőszolgálat projektje a Marosvásárhelyi Közösségi Alapítvány <https://www.fcmures.org/ro/doneaza-30.html> honlapján támogatható az Oxigen pentru Târgu-Mureş/Oxigen Marosvásárhelynek! program kiválasztásával, illetve a Közösségi Alapítvány RO78BTRL 02701205J64658XX bankszámlájára utalhatók a pénzádományok.

Mi dönti el a betegség súlyosságát?

A mentőszolgálat szakemberei által összeállított pontozásos táblázatokat, amelyek a betegség súlyosságának a szintjét és a beavatkozás fokát jelzik, a Maros Megyei Orvosi Kamara is elfogadta. Ezek alapján a diszpécser-szolgálat önkéntesei a betegeket a telefonon keresztül felhívják, akik kiszámítják a Covid-19 veszélyességi pontszámát, amit közölnek a páciens családjával. A következő lépésben a beteg családjával a pontszámok alapján dönt arról, hogy a páciens hol kezeljék, maradhat-e az otthonában, vagy sürgős kórházi beavatkozásra van szüksége.

Amennyiben közepesen súlyos esetről van szó, amelynél oxigénadagolással vagy kezeléssel lehet

segíteni, a magán-mentőszolgálat a beteg lakására szállítja az oxigénkoncentrátort és a használatához szükséges fogyóeszközöket. A gyógyulás folyamatában elengedhetetlen a vér oxigénszintjének a folyamatos mérése, amely a vérnyomás mellett a betegség súlyosbodásának vagy a gyógyulási folyamatnak egyik legfontosabb mutatója. A homologált orvosi eszközök egyéni használatra készültek, melyeket a betegek otthonukban különösebb szakmai felkészültség nélkül is használhatnak. Természetesen a Samaritanus Mentőszolgálat csapata felszereli és beüzemeli a gépet, és ismerteti annak helyes kezelési módját. Amint a mentőszolgálat vezetője kifejtette, a Covid-19 vírussal fertőzött betegeket a Samaritanus Mentőszolgálat révén tartják megfigyelés alatt, de mindvégig együttműködnek a családorvosokkal, ezért is elengedhetetlen a családorvos ajánlása. A projekt 1.500–2.000 olyan célszeméllyel számolt, akiknek lakhelye Marosvásárhelyen és vonzáskörzetében – Maroszentkirály, Názánfalva, Maroszentanna, Koronka, Jedd, Maroskeresztúr, Nyárádó és Remeteszeg – található. A Samaritanus Mentőszolgálat diszpécser-szolgálatán a 0365/400-800-as telefonszámon hétfőtől péntekig 10–16 óra között lehet igényelni a segítséget.

Borzolja a kedélyeket a fák kivágása

Átalakítják az erdőszentgyörgyi parkot

A héten elkezdődött az egyik újabb, már régebben beharangozott beruházás Erdőszentgyörgyön, a Rhédey-kastély előtti park átalakítása. Egyes lakosok bírálják, hogy fákat vágják ki, mások szerint szükség van a termégyújításra. Az önkormányzat szerint csak a nem megfelelő fákat távolítják el, és számokkal is mutatják, hogy a kivágottak helyett mennyi újat ültetnek.

Gligor Róbert László

A lakosság egy részének körében kisebb felháborodást váltott ki, hogy kedden elkezdtek kivágni a fákat. Van, aki azt nehezményezi, hogy „kiirtják” a fél évszázaddal ezelőtt ültetett fenyőket, és felteszik a kérdést, hogy vajon engedélyezett-e ez a lépés? Mások szerint a központ elveszíti varázsát azzal, hogy „az egyetlen parkot eltüntetik, betonba öntik”, megint mások azt a kérdést teszik fel, hogy ki fog majd sétálni, gyereket sétáltatni az új, de árnyék nélküli parkban a nyári hőségben? A véleménynyilvánítás főleg közösségi oldalakon folyik, mi azonban a városházán próbáltunk pontosabb információhoz jutni.

Jóval többet ültetnek

A Rhédey-kastély körüli tér rendezésére, átalakítására az önkormányzat közel két éve nyert pályázati támogatást a Kis-Küküllő Leader Egyesület kiírásán. Az első lépés a terület előkészítése, ezzel együtt a meglévő kis park fájainak gyérítése, kivágása. Ezt hosszas tanakodás előzte meg, a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésekor szakemberek vizsgálták meg a fenyőket, tujákat és a többi fát, az ő javaslatuk alapján vágják ki azokat, amelyek előre-

Csak az elöregedett, beteg, oda nem illő fákat vágják ki, biztosít mindenkit róla az önkormányzat

gedtek vagy betegek. Ezek turisztikai szempontból sincsenek megfelelő helyen, mivel eltakarják a Rhédey-kastélyra való rálátást, emellett magasra nőttek, elérték a városi villanyhálózatot, zavaróak. A több évtizedes fenyő szeles, viharos idő esetén veszélyesek, hiszen emberek sérülhetnek meg, ha kitérnek, nem beszélve a közelükben lévő épületekről. A szakemberek egyöntetűen azt tanácsolták, hogy a veszélyesnek ítélt fákat

Fotó: Csibi Attila Zoltán közösségi oldala

vágják ki, és helyettük a környezethez és tájegységhez illő növényeket ültessenek – mondta el Csibi Attila Zoltán polgármester. A kivágás engedély alapján történik, hivatalos bélyegzés előzte meg. Összesen 37 fát vágják ki, helyette 37 lombhullató (kilenc fajta) és hat tűlevelű fát (kétféle), 250 cserjét (17 fajta) és 500 évelő növényt ültetnek.

A 6674 négyzetméteres park és rendezvényterület kialakításáról szóló

Jelentős átalakuláson megy át a kastély környéke

pályázat célja elsősorban olyan központi tér létrehozása, amely illik a kastélyhoz, de a település néhány aktuális gondjára is megoldást kínál: orvosolni fogja a méltó rendezvényterület, valamint a központi parkolóhelyek hiányát. A terv szerint a beruházásnak négy eleme van: térfelújított terület, zöldövezet, barokk és angolkert a kastély mögött, valamint parkoló kialakítása. A területet veszik körül, és megfigyelőkamerák is gondoskodnak a védelméről. A projekt révén megnő a zöldövezet, ugyanis a kastély melletti, illetve mögötti részt is füvesítik, növényekkel ültetik be, sétányokat alakítanak ki. A térfő és a több száz növény mellett kerti bútorok (pad, szemétkosár, világítótest, kerékpártartó stb.) is helyet kapnak majd. A tervezők igyekeznek a környékre jellemző anyagok ötvözésére, így a fa és a kő kerül előtérbe. Az új térre autóval nem lehet majd behajtani, de az iskola épületével párhuzamosan kiépítendő parkolóban 18-20 autónak és egy autóbussznak biztosítanak megállóhelyet – részletezte a városvezető. Az új park kialakításával már az idén végezni kell.

Szükséges volt

Mivel részleteiben és szakmai szempontból nem igazán ismeri a projektet, a beavatkozásról és az eddigi faállomány állapotáról nem tudott érdemben nyilatkozni az általunk megkeresett erdőszentgyörgyi Kovrig Zoltán természetvé-

delmi felügyelő, de a fakivágás törvényességi oldalával nincsen gond, megalapozott, hivatalosan engedélyezett eljárás. Természetvédelmi szempontból minden fa számít, és valószínűsíthető, hogy olyan fajtákat ültetnek el, amelyek nem tájidegenek és nem kényesek, könnyen karbantarthatók, emellett pedig hozzájárul a park képének javításához.

Helyi lakosként Kovrig Zoltán úgy látja, hogy bár biztosan megváltozik a tér kinézete, ráfért a „frissítés”, hogy a kastélynak rendezett, méltó környezete legyen. Mielőtt ezt a projektet az önkormányzat elkészítette volna, több figyelmet fordítottak a parkra, és használták is az emberek, főleg kisgyerekek családok, hiszen akkor még nem volt játszótér a településen, ezért előszeretettel jöttek ide. Érthető, hogy a lakosság egy részének fáj a fák kivágása, de az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy az emberek többsége eddig nem figyelt oda a zöldövezet állapotára, elég sok rongálás és személtelés volt ott. A szakember bíráló véleményének is hangot adott a lakosság hozzáállásával kapcsolatban: „Egy ilyen helyzetben könnyű sárral dobálózni, de ha magunkba nézünk, hogy mit tettünk annak érdekében, hogy a park megmaradjon, szép maradjon, az már hogy némi kívánnivalót maga után” – mondta.

SZÍNES VILÁG

XVII. évf. 4. (746.) szám, 2021. január 29., péntek

A Fájdalom szobra

A holokauszt emléknapja tiszteletére

A Népújság olvasóinak felidéztem Antalffy Endre személyét, akit a maga korában, teljesen jogosan, Marosvásárhely második Bolyai Farkasának tartottak. Sokan ismerhették, sokan emlékezhetnek rá, akik 70 évnél idősebbek, mert 1958-ban hunyt el. Nem véletlenül temették Bolyai Farkas sírja mellé a református temetőben, noha Antalffy római katolikus vallású volt, és papnak is készült. A római katolikus papnevelését azért kellett elhagynia, mert bőrtébécije volt, és sajnos a beteg papjelölteket eltanácsolták onnan. Aztán a bőrbetegsége Kairó forró levegőjén meggyógyult. 1992 után állították fel a sírján Izsák Márton szobrászművész róla készült mellszobrát, és nagyon megörvendtem, amikor „felfedeztem” az összefüggést a tudós és művész között. Mert Antalffy Endre írt először Izsák Márton holokausztszobráról, amikor a még készülő szobor Izsák Márton műtermében volt.

Oláh-Gál Róbert

És itt teszek egy kis kitérőt. Antalffy Endre nagy szolgálatot tett a román kultúrának és a közéletnek is. Mikor 1916-ban a románok betörték Erdélybe, és Marosvásárhelyt is célba vették, Antalffy Endrét küldte követségbe a város Toplicára, hogy beszéljen a francia tábornokkal és a román vezérkarral, hogy ne ostromolják meg a várost. Antalffy Endre ugyanis azon kevés magyar, intelligens és közügyekhez értő polgár volt, aki anyanyelvi szinten beszélt románul és franciául. Ezt a küldetését Antalffy sikeresen el is végezte. Nem mellékes a történet utóélete sem, ugyanis a Janus-arcú román hatalom akkor, amikor minden magyar ajkú tanár román nyelvből vizsgát kellett tегyen, hogy taníthasson állami intézményben, Antalffy Endrét éppen román nyelvből buktatták meg. Ez akkora felháborodást keltett, hogy még a magyar Országgyűlés is foglalkozott az ügygel. Erre aztán a román hatalom újrazvizsgáztatta Antalffy Endrét, és sikeres vizsgának nyilvánították!

Nos, ez a dolog szinte ugyanígy megismétlődött 1945 után is. Akkor sem akadt senki, akit érdekelt volna Antalffy Endre világhírű orientalista sorsa. Bár jó fizikai és szellemi

erőben volt, az egyetemek nem hívták meg, sem a frissen induló Bolyai Egyetem, sem az akkoriban induló tudományos intézmények. Egyedül Izsák Mártonnak, a Művészeti Középiskola újonnan kinevezett igazgatójának jutott eszébe, hogy ha másnak nem kell, ő majd felkéri Antalffy Endrét, tanítson művészettörténetet a marosvásárhelyi középiskolában. Még élhetnek olyan „vendiákok”, akiknek Antalffy Endre tanította ott a művészettörténetet. Sajnos ebbe is beleszólt a tanfelügyelőség, és aztán Antalffy Endrét lecserélték Olariu Gheorghival.

Az igazsághoz tartozik, hogy Izsák Márton holokauszt-elmékművének felállítására közel 50 évet kellett várni.

Emlékére idézem egyik esszéjét, ami lehet Antalffy Endre művészettörténeti leckéje is:

„A Fájdalom szobra

Bukaresti nagy öntőműhelyben bronzba öntve elszállításra vár egy hatalmas szoborcsoport, egyik erdélyi város megrendelése. Alkotója Izsák Márton marosvásárhelyi fiatal szobrászművész.

Laokoón trójai papot és két fiát a kígyó halálós szorításában ábrázoló márvány szoborcsoport, amelyet Rómában, a Vatikáni Múzeumban őriznek

Niobe thébai királyné szobra

Ha Fájdalom szobrának mondom ezt a szobrot, tudom, nem mondom eleget. Legfennebb Niobét, a Laokoón-csoport vagy a calais-i polgárok emléket idézem fel a lelkemben: a fájdalom erejét, annak közelségének nagy terhét, melyeket oly mély értelemmel fejeznek ki ezek a híres alkotások. Ezekben már a művészi szép az uralkodó elem. A tárgyi részen, a

A Fájdalom szobra, Izsák Márton holokauszt-emlékműve

történelmi anyagon eluralkodott a művészi kifejezés csodája. A hajdanság valósága szimbólummá lett. Amint enyhíti finom szemfedő, áttetsző leple kinnak, vonaglásnak, könnynek, a halálfélelem hideg verejtékének nyers színhelyét.

Izsák Márton időben hozánk közel álló, friss népi tragédiából vette a témáját: a gettóba hurcolás roskasztó pillanatát formálta szoborkeppé. Az út itt, Vásárhelyt az otthontól egy omladék téglagyárig rövid volt. Nem hosszabb, mint Jeruzsálemben Pilátus palotájától a városon kívül fekvő szegényesztőhelyig. A világ legártatlanabb zsidója akkor súlyos kereszt alatt roskadozva tette meg ezt a bánat kövezte utat, melyet azóta tizennégy stációban mért le, s mint múlhatatlan díszítő tartozékot ábrázolt a katolikus templomok belső falain immár kétezer esztendő vallásos kegyelet.

Kereszt helyett batyu! Kereszt helyett batyu!

Miért lett volna ez a batyu kevésbé súlyos, mint a kereszt? Kövekkel rakhatta tele kegyetlen hivatali cinizmus. De a gettóba vonulók rongykötegében egy kétezer év óta hirdetett erkölcsiségben való csalódásuk volt a nyomasztó teher. Számukra nem akadt Czirensbeli Simon, keresztet hurcolni segítő. Nem hullott egyikük elébe sem valaki Veronika, hogy kendőt nyújtson a fáradtnak, hogy megtörülje vele verejtékes arcát. Amerre annyi ezer elítélt elvonult – nemcsak hatan, mint Rodin szobrán a calais-i polgárok –, gyávult tömegek szegélyezték az utcát és vakon néző becsúskolt ablakok.

Izsák Márton szoborművésznak agyagmin-tája itt, Vásárhelyt készült el, alkalmas műterem hiányában mostoha körülmények között egy fűtetlen raktárhelyiségben. Amint a művész mondta, legalább tizenöt méteres távlatra volt szüksége. A csoport mögött gyermekleány, virító ártatlanság, hátán batyuval ez is, csodálkozó szemekkel tekint vissza az elhagyott otthonra, gyermekjátékai tanyájára. Egy család drámai sorsa, rémület és zúzó fájdalom egyetlen pillanatban összefogva.

Szeretném érzéseimet elfojtani, ne lássák, hogy hamar gyűlölok. Még kevésbé, hogy ünnepleni kívánok valakit, ki, tudom, távol áll az ünneplés vágyától. Akik néhányan, külön meghívásra, készülő állapotban láttuk ezt a művet, egy gondolatban találkoztunk. Megegyezett ítéletünk abban, hogy ez a mű nem pamflet, nem vádbeszéd, nem tetemrehívás egy nagy bűnperben, melyben már ügyis kész az igazságszolgáltatás. Ez a szobor a művész válasza azoknak, akik a fajgyűlölet átkát ontották erre a világra. A művészet erkölcsi ítélete magasabb helyről jött, mint a legmagasabb földi bíróság emelvénye. Meszsi felette áll minden politikai ítélő fórumnak. Minél tisztább művészet, verdiktje annál súlyosabb és fellebbezhetetlenebb.”

Auguste Rodin A calais-i polgárok szoborcsoportja

A természet kalendárium (CDXLVII.)

Kiss Székely Zoltán

Miközben egy el-elbújó öreg kalendáriumot kerestem könyveim között, a túlsúfolt legfelső polcra néhány vékony füzet meguntta az ott porosodást, s egyenként a nyakamba hullottak. A kolozsvári Báthory István Elméleti Líceum évkönyveivel több mint egy évtizede ajándékozott meg az akkori volt igazgató, öreg barátom, az alig fél éve örökletbe költözött **Vizi Imre** matematikatanár és – több mint százszoros – román válogatott kosaras. Az egyik kötet éppen az iskola egykori matematikatanára, az 1746. január 29-én született **Gegő József Adolf** életrajzánál nyílt ki, aki 1778–1809 között az iskola csilagvizsgálóját (!) is igazgatta. Igen, igen, voltak olyan idők, amikor egy középiskolának nemzetközi szinten is elismert csilagvizsgálója volt...

Január végi ködös éjszaka. Alig-alig látni csillagokat, s az alig telet még nem akarózik követnie az alig tavasznak.

*Midőn először láttam őt,
Kinn hó borítja a tetőt:
De bennem akkor nyílt vala
Legszebb tavasznak hajnala,
Midőn először láttam őt.*

*Hogy most utólszor látom őt,
Tavasz vidítja a mezőt:
De szívem mély gyötrelminél
Haldoklik minden, ami él,
Hogy most utólszor látom őt.*

*Ha majd többé nem látom őt,
Virág borítja a mezőt,
Csermely s madárhang zengenek,
Erdők, völgyek zöldellenek;
De rám nem fénylik bájsugár,
Sötét halomnak éje zár,
Ha majd többé nem látom őt.*

Tél és tavasz határán járunk, mint az 1804. esztendő utolsó januári napján született **Bajza József** bús versében is.

Most éppen időjárásjósolatok bizonytalánítanak. A bizonyosság? Csupán annyi, hogy érkezik ez az esőszerű február. A gazdaember már gyümölcsfáit s szőlőit metszené, s ráncos képű aggastyán fagyoskodik csereklyetűz mellett... még a magyar kártya makk ászán is.

A halak hava egykor az év utolsó hónapja volt, ezért is ragasztották hozzá a szökőnapokat. S nevezték a latin *fabruare*

után, ami „*annyit térszen, mint megszentelni, megtisztítani... Ez volt szentelve (a pogányoknál) Februárnak, a tisztaság istenasszonyának, akit tisztelnek a gyermekszülő asszonyok, hogy őket természeti tisztátalanságokból megszabadítaná*” – olvasom a réges-régi kalendáriumban. **Bod Péter** Böjt előhívának titulálta. A vasárnapok már a hűvétra néznek, vége a karácsonyi ünnepkörnek.

Böjtelő hava 2000-ben soha nem tapasztalt természeti katasztrófával köszönt volt be a Kárpát-medencében.

Január 31-én a Szamos felső folyásának vízgyűjtő területén működő román–ausztrál tulajdonú Aurul nevű bányavállalat egy cianidos-nehézfémes zagyártározója átszakadt, 100.000 m³ cianid- és nehézfém-tartalmú szennyvíz zúdult a Lápos folyóba, majd ezen keresztül a Szamosba és a Tiszába. A halálosan mérgező hatású anyag koncentrációja 180-szorosan haladta meg a megengedett határértéket. A 40 km hosszan elnyúló cianid-folt két hét alatt, február 1–12. között vonult le a Tiszán, ökológiai katasztrófát okozva az élővilágban. Ez volt a csernobili atomerőmű-baleset óta a legnagyobb környezeti katasztrófa. A magyar Országgyűlés elsejéte **a Tisza élővilágának emléknapijává** nyilvánította még ugyanabban az évben.

Február 2. a IV. századtól kezdve **Gyertyaszentelő Boldogasszony** napja. E nap az emberi természetet jelképező gyertyák megszentelése az isteni Fény kiadását, egyben a növekvő napfényt jelképezi. Az ókori Rómában tavaszkezdő nap volt, fáklyás engesztelő körmenetet tartottak, a rómaiak körbejárták a város bálványoszobrait.

Február 2. a **vizes élőhelyek napja** is. 1971-ben e napon fogadták el a **ramsari egyezményt**, amelyben a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a kormányok felelősséget vállaltak a vizes élőhelyek védelméért. Az egyezményt aláíró országok száma mára száz fölé emelkedett, a hatálya alá tartozó vizes terület közel 80 millió km²-t tesz ki.

2021-ben az **MME Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztálya** a Kárpát-medence egyik leggyakoribb békáját, a **zöld varangyot (Bufotes viridis)** választotta az év kétéltűjének.

*Este van, este van: kiki nyugalomba!
Feketén bólingat az eperfa lombja,
Zúg az éji bogár; nekimegy a falnak,
Nagyot koppan akkor; azután elhallgat.
Mintha lába kelne valamennyi rögnék,
Lomha földi békák szanaszét görögnek...*

Erdélyi nyérc

Kinn hó borítja a tetőt

– írja az e napon 1817-ben született **Arany János** a **Családi körben** minden bizonnal a rokon fajról, a barna varangyról.

A varasbékák gyakori szereplői a boszorkányok kotyvalékának. Manapság is ellenszenvesek egyeseknek, holott rossz hírnevükre a legkevésbé sem szolgáltak rá. A varangyok nem nyálkás s nem veszélyes állatok. Bőrük valóban gazdag mirigyekben (fejük tarkóján is két hatalmas, bab alakú, duzzadt mirigy helyezkedik el), ezek csak intenzív zavarás esetén választanak ki nagy mennyiségű váladékot, egyébként tapintásuk száraz és ártalmatlan. Védekezésükkel a varangyok jellemző módon messzire képesek vizelni, amely ugyancsak hozzájárul a róluk alkotott kedvezőtlen összképhez.

A vizet csak a szaporodási időszakban vagy nagy nyári melegben keresik fel. Szaporodási időszaka többnyire április-májusra esik. A hímek a lótetűhöz hasonlító, pirregő hívóhanggal próbálják felkelteni a nőstények figyelmét. A nagyobb példányok akár tízezer-nél is több petét rakhatnak le, hosszú zsinórokba rendezve. A vízben fejlődő ebihalak főként elhalt vízinövényeket és moszatokat fogyasztanak. A vizet elhagyó fiatalok egy-két cm-esek.

A zöld varangy mérsékelt égövön természetes körülmények között a nyílt területek lakója. Sikeresen alkalmazkodott az ember alkotta világhoz. Lakott területeken sokszor jóval nagyobb egyedsűrűségben fordul elő, mint a természetben. Éjjeli állat, nappal falak, járdák repedéseibe, rágcsálók üregeibe, kerti limlom alá bújva pihen. Tápláléka főként rovarokból áll, de pókot, ászkarákat és gilisztát is fogyaszt. Gyakran esik gépjárművek áldozatául, esős éjszakákon tömegesen hullanak el a közutakon, szándékosan is pusztítják őket. A klímaváltozás okozta aszályok, a települési zöld területek eltűnése vagy a bűvőhelytől mentes, „steril” kertek terjedése szintén előnytelen számukra.

Február 3-a a kis-ázsiai Szebaszté örmény püspökének, **Szent Balázsnak** a napja. A **balázsáldás** ősi hiedelmeket tükröz; az Y-szállka formába tett gyertyák képe már a nagyböjtöt jövendőli. Néhol az iskolába hívogató **balázsolás** a kántortanító biztosított járandósága volt.

Február 4-én, 1891-ben született Brassóban **Éhik Gyula** paleozoológus. Tanári pályáját az I. világháború szakította meg: 1917–18-ban a galíciai fronton, 1918-tól Albániában hadigeológus volt. 1919 januárjától a Magyar Nemzeti Múzeum Állattárában dolgozott. 1937-ben nevezték ki a Természettudományi Múzeum helyettes főigazgatójává. 1940-től az Állattárat vezette. Ő írta le a nyérc új alfaját, a sötét fahéjszínű bundájú **erdélyi nyércet (Mustella lutreola transilvanica)**, amint azt a **Székelység** 1936. évi 5–6. számában **Bányai János** hírül adta. Példányai többek között a Szinevérről, Óradnárról, Nagyágról, Ratosnyáról, Marosludasról, Tekerőpatáról, Kovásznáról és a Fogarasi-havasokból ismertek.

A neves zoológus írta volt, még 1934-ben:

„Nagyon valószínű, hogy több ilyen többékevésbé rejtett, helyesebben (...) nem ismert nyérces terület van Erdélyben, ahol az állat már rejtett életmódjánál fogva is aránylag elég zavartalanul szaporodhatik mindaddig, míg a töröző-csapdázó vadászok figyelmét fel nem kelti. A vadászok azután ismét úgy megrikítják a nyércek sorait, hogy évtizedekig újból nem hallunk róluk semmit. Reméljük, hogy tökéletes kiirtásuk ezúttal sem fog sikerülni.”

Megszívlelendő gondolat ez mindmái napig.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2021-ben, január sarkában

A székelyek fővárosának nyomorstatisztikája

A Korzó kávéház 1907-ben

Forrás: mandadb.hu

A Kolozsvárott megjelenő Ellenzék napilap kitüntetett szárguldó riportere, Gara Ernő 1931 júniusában járt Marosvásárhelyen. Lapjában beszámolt benyomásairól. Komor színek, komor évtized. A nagy gazdasági válság végigsöpört a városon. A maga után hagyott törmelékek között botorkál a riporter. Alig 90 esztendővel ezelőtt. (Ellenzék, 1931. 52. évf. 131. sz.)

Sebestyén Mihály

*

A faipar a börtöncellákban és a harc römiasztalainál haladoklik. – Több mint tizenöt gyár hideg kéménye – több mint 5000 munkás hideg tűzhelye... – A marosvásárhelyi nyomor sötét lobogója a főtéri ház talán rongyokban lelógó cégtáblája...

Marosvásárhely. (Az Ellenzék kiküldött tudósítójától)
...A cégtábla rongyfoszlányokban lóg a ház falán – a főtér dísztelenkedik ez a látvány: mintha a városra ráköszöntött nyomorúság sötét lobogója lenne...

Székelyfőváros, Marosvásárhely

Ugy nekifejlődött egy-két legutóbbi évtized alatt: aszfalt még a külvárosi utcákon is, még a kocsin is; pompás tornyos városháza, igazán remek kultúrpalota, nagyszerű középületek, külső csinoság és belső forró elevenség – minden átmentődött a háború utáni esztendőkre is, az új körülmények

közé és még esztendővel ezelőtt is kedves, hangulatos milióba érkezett az idegen: bor, flekken és gazdag műsorú irodalmi előadások különlegesen érdekes, elegyes atmoszférájába...

Végigsöpör a válság a korzón

Krizis: máról holnapra dühöngő, pusztító erővel ideérkezett és máról-holnapra mindent felperzselt. A két nagy kávéház közül az egyiket tüstént elpusztította¹, a másik a rossz üzletmenet ájulatóban fetreng². A jellegzetes „gerendás” mulatóhelyek egy-két vendége: „leégett” utazók, akik a bruttó inkasszót vacsorázzák. Eppen csak annyit tudnak kikönyörögni a kientől, hogy tovább utazhassanak vele. Színházi és irodalmi előadások úgy végződnek, hogy nem telik ki a terem rezsije. Schwartz, a borkereskedő Bukarest felé orientálódik, – itt már literenként sem megy az üzlet...

A vásárhelyi tragédia magja: à la...

A fatermelés, amelynek utolsó vonaglásai most történnek a törvényszék előtt. A nemrégben még virágzó ipar, amely az antikonjunkturák pörölycsapásai után most börtöncellákban fekszik halálos ágyon. És römiasztaloknál vergődik a kávéház hátsó fertályában. A fások – leépített hivatalnokok és lecsúszott vállalkozók – a munkaidő óráiban römiznek. Nem szórakozásból, – komoly élet-halál küzdelemből, a napi kenyérért... És a römiasztaloknál megjelenik egy-egy rendőr,

kezében a végzetes cédulával: egy-egy fás ismét a börtönbe zuhan... Így áll a faipar, amelyet két irányból sújtott a végzet: a piac antikonjunkturája és az esztendőknél át tartó „termelési lehetőségek” következményei...

Hideg kémények statisztikája

A faipar és fakeskedelem elhullása után a többi rohamos tempóban következik. – Kérem, induljon el az állomás felől be a városba, figyelje a gyárüzemeket és

ipartelepeket: hideg kémények és néma gépek mindenfelé. Alább néhány adat következzék, amely felvázolja a marosvásárhelyi tragédia méreteit. Ennek a kisvárosnak még röviddel ezelőtt élénk iparáról így tanúskodnak ma az adatok:

A Déda-Bisztrai Fatermelő R.-T., amely a régi Neumann-féle szeszgyár épületeit vette birtokba, amely a legmodernebbül berendezett hatkeretes gőzfűrésszel dolgozott, három-négy száz munkást foglalkoztatott – ma teljesen leállott.

A Faipari Árukereskedelmi R.-T. négykeretes fűrésze, pompás asztalosárúgyára – három-négy száz munkás munkája helyett mozdulatlanul áll.

A Marosvásárhelyi Zsinórgyár, ötven-hatvan munkás kenyérét adta hat éven át, kitünően menő vállalkozás volt, – néhány hónappal ezelőtt csődbe ment.

A Kálnai Malomkőgyár – üzemen kívül.

A Városi Téglagyár – teljesen beszüntette üzemét.

A Meggyesfalvi Gőztégla- és Cserépgyár – megszűnt.

A Marosvásárhelyi Kőolajfinomító – valamikor olyan pompás vállalkozás volt, hogy részvényeit a budapesti tőzsdén jegyezték. A gyár tönkrement és jelenleg valami gyanús érdekltség vette birtokba és egyelőre az az üzleti értéke, hogy a petroleumtrösztől kapnak valamit a beszüntetés ellenértéképpen.

A Transsylvania Gépgyár, – néhány évvel ezelőtt még a legkitünőbb prosperáló vállalkozás volt, több, mint kétszáz munkást foglalkoztatott: csődbe ment és teljesen megszűnt.

A cukorgyár is leáll

A Mestitz-féle Faipari R. T. – modern fűrésszel, nagyszerűen felszerelt bútorgyárral, mintegy három száz munkás kenyérkereső helye volt. Megszűnt.

A Helios kötőszövő-gyár³ – a beállott antikonjunkturák idején leégett és megszűnt.

És mindenképp: Marosvásárhely büszkesége – a Marosvásárhelyi Cukorgyár, amely több, mint kétezer munkást foglalkoztatott ez évben a cukorkartell határozata szerint megszűnteti működését.

Az eddig felsorolt és beszüntetett gyárak a vállalkozók tragédiáján kívül, több, mint ötezer munkás elvesztett kenyérét jelentik, ötezer munkás kenyér nélkül: a munkástragédiákon kívül a fogyasztás ezzel kapcsolatosan a kereskedelem tragédiáját jelenti.

A kereskedők tragédiája a további fogyasztás tragédiája is és végeredményben úgy, mint fennebb vázoltuk, Marosvásárhely tragédiáját jelenti. Ennek a tragédiának a szimbóluma a főtéri ház faláról rongyokban lelógó cégtábla, mint valami komor, gyászos lobogója a pusztulásnak.

¹ Korzó kávéház

² New-York

³ kötöttárúgyár

(Gara Ernő)

400 éve született II. Rákóczi György erdélyi fejedelem

Négy száz éve, 1621. január 30-án született II. Rákóczi György erdélyi fejedelem, Erdély hanyatlásának elindítója, akinek a lengyel trón megszerzésére tett próbálkozása a török bosszújához, Erdély feldúlásához vezetett. (Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga.)

Lorántffy Zsuzsanna és I. Rákóczi György fejedelem harmadik gyermekeként született Sárospatakon. Az Erdélyt erőssé és szilárdtá tevő „Öreg” Rákóczi a kezdetektől uralkodónak nevelte két felnőttkort megért fiát, az idősebb Györgyöt és a fiatalabb Zsigmondot. Az 1648-ig tartó harmincéves háborúba 1643-ban beavatkozó I. Rákóczi György az 1645-ös linzi békében – igaz, ideiglenesen – hét vármegyét szerzett meg a Habsburg III. Ferdinándtól. A fejedelem ezután a Habsburgok nyugati és keleti ellenfeleire támaszkodva megpróbálta Zsigmond számára a lengyel trónt megszerezni, de ebben 1648. október 11-én bekövetkezett halála meggátolta. A lengyel rendek egy hónappal később a gyengekezű II. János Kázmért, az elhunyt IV. Ulászló testvérét választották királlyá. A nagy műveltségű Zsigmond végül 1651-ben V. Frigyes pfalzi választófejedelem lányát vette el, és a következő évben meghalt.

Bátyja, Rákóczi György 1640-ben lett a kulcsfontosságú váradi erőd kapitánya, majd nagybeteg apja 1642. február 3-án az országgyűléssel fejedelemmé választotta. 1643-ban feleségül vette a Báthory család utolsó sarját, Zsófiát, ezzel a Rákócziak kezére kerültek a Báthory-birtokok. Amikor apja 1644-ben hadba szállt, György kormányzó, majd apja

Forrás: ujkor.hu

halála után fejedelem lett. 1649-ben szövetségre lépett a lengyel uralom ellen fellázadt Bogdan Hmelnickij ukrainai kozák hetmannel, majd hűbéri fennhatósága alá vonta a két román fejedelemséget, Moldvát és Havasalföldet.

A Hmelnickij-felkelés és a belviszályok által meggyengült Lengyelországot 1655-ben megtámadta X. Károly Gusztáv svéd király. Hadai kezdetben sikert sikerre halmoztak, elfoglalták Varsót és Krakkót is, de a protestáns hódítók dűlása egyre nagyobb ellenállást váltott ki a katolikus lengyel rendekből. A hábo-

rúba beavatkozott Oroszország is, s az egyre szorongatottabb helyzetbe kerülő X. Károly a brandenburgi választófejedelemtől és II. Rákóczi Györgytől kért segítséget, utóbbinak a lengyel koronát is felajánlotta. A fejedelem, hiába óvták tanácsadói, addigi sikereitől megrészegülve, országga erejét túlbecsülve igent mondott. 1657. január 17-én a viski országgyűlésen Rhédey Ferenc, Barcsay Ákos és Serédy István személyében helytartókat nevezett ki, majd másnap – a török Porta tiltása ellenére – 30 ezres seregével betört Lengyelországba.

Nagy ellenállásba nem ütközött, tavasszal bevette Krakót, és csapatai egyesültek a svédekkel. A körülmények azonban gyorsan hátrányára kezdtek változni, mert a dánok megtámadták Svédországot, s X. Károlynak haza kellett vonulnia. A magára maradt fejedelem június 18-án elfoglalta Varsót, de helyzete egyre nehezebbé vált. A lengyelek júniusban betörték a védtelenül maradt Erdélybe, és felprédálták annak egy részét. Miután júliusban kozák segédcapatai is cserbenhagyták, nem maradt más választása, mint hogy július 22-én megalázó feltételekkel békét kössön az öt üldöző lengyelekkel: hódításait feladta, és jelentős hadisarcot is fizetnie kellett. Ő maga néhány száz emberével baj nélkül hazaért, de a Kemény János által vezetett főszereg tatár fogságba esett, ahol egy részük meghalt, a többiek csak magas váltásdíj ellenében szabadulhattak, a Porta pedig bosszúból pusztító tatár sereget szabadított Erdélyre.

A hazatérő II. Rákóczi Györgyöt 1657 októberében az erdélyi országgyűlés letette hi-

vataláról, helyére Rhédey Ferencet választották meg. Rákóczi ebbe nem törődött bele, a székelyek és a hajdúk segítségével 1658 elején visszaszerezte a trónt. A törökök ezt nem ismerték el, Köprülü Mehmed nagyvezír se reggel indult Erdély ellen, s ultimátumban követelte Rákóczi ismételt letételét a fejedelemségről. Az erdélyi rendek erre csak a török pusztítás hatására, 1658. október 11-én voltak hajlandóak, az új fejedelem, Barcsay Ákos magas hadisarc és fontos erődítmények átengedése árán érte el a török visszavonulását. A királyi Magyarországra visszahúzódott Rákóczi 1659 márciusának végén lemondott a fejedelmi címről, de azonnal újabb szervezkedésbe fogott. Garbónál győzött Barcsay hadai ellen, s egy időre ostrom alá vette Szeben várát, ahová a vert seregek visszaszorultak. Az erdélyi harcokba beavatkozott a budai pasa is, aki 1660. május 22-én Szászfenésnél döntő vereséget mért II. Rákóczi Györgyre. A rendkívül véres csatában a leírások szerint a fejedelem oroszán módjára harcolt, 17 törököt vágott le és öt lovat lőttek ki alóla, de három súlyos fejsébet is kapott. Bár önfeláldozó testőrei ki tudták menteni a csatamezőről, sebeibe két héttel később, 1660. június 7-én belehalt.

Az Isztambulból indult török főszereg már halála után érkezett meg, s bevette Váradot, Lippát és Jenőt, ezzel létrejött az ötödik magyarországi vilájet. A szultán nem engedte meg, hogy II. Rákóczi György fia, az 1645-ben született és hetévesen fejedelemmé választott I. Rákóczi Ferenc foglalja el a trónt, így annak anyjával együtt el kellett hagynia Erdélyt.

Szelíd forgalmat Marosvásárhelynek! Várják a támogatókat

Fotó: Bodolai Gyöngyi

A MarosMobil (MuresMobil.ro) gyűjtőprojekt bemutatásával adták meg a hangot az év eleji kezdéshez a Marosszéki Közösségi Alapítvány képviselői. Szelídítsük meg a marosvásárhelyi forgalmat! – ezzel a nagyon időszerű, és mindnyájunk számára jól hangzó jelszóval bocsátották útra újabb kezdeményezésüket, a MuresMobil.ro online felületet, aminek kettős célja van.

Bodolai Gyöngyi

Amint Gál Sándor, az alapítvány ügyvezető igazgatója elmondta, az évek során rengeteg olyan tevékenységet folytattak, amelyek a fenntartható közlekedést népszerűsítik, szakmai fórumokat szerveztek, és konkrét tárgyalásokat kezdeményeztek a döntéshozókkal annak érdekében, hogy a kerékpáros-gyalogos infrastruktúra minél hamarabb kialakuljon megyeközpontunkban. A MuresMobil.ro weboldal előnye, hogy olyan felületet biztosít a kerékpárosok számára, amelyen minden kezdeményezésről tájékozódhatnak, és bekapcsolódhatnak a rendezvényekbe. Ezt önkéntesként, tagként vagy támogatóként tehetik meg. A szervezők nagyon hasznosnak tartják az önkéntesek hozzájárulását, akik részt vállalnak egy-egy projekt szervezési munkájában. Ugyanakkor szeretnék összegyűjteni azokat a személyeket és cégeket, körülbelül 100–150 állandó támogató tagot és 10–25 céget, amelyek támogatnák a közösségi alapítványnak a fenntartható közlekedéssel kapcsolatos projektjeit, és szívesen bekapcsolódnak a kerékpárutakat és a gyalogosövezeteket érintő városfejlesztési tervek alakításába. A tagok jékes összegű, havi rendszerességgel fizetendő támogatási csomagok közül választhatnak. Ugyanakkor értékes kedvezményekben részesülhetnek azon támogatóknál, akik adományokkal segítik a közösségi alapítvány munkáját.

A sajtótájékoztató elhangzott, hogy a MuresMobil.ro weboldalon román és magyar nyelven tájékozódhatnak az érdeklődők a többéves hagyománnyal bíró rendezvényekről. Ezek három nagy csoportba sorolhatók: egyrészt a figyelem-

felkeltő rendezvények, mint például a Breakfast4Bikers (reggeli a bicikliseknek), a Critical Mass (tömeges kerékpárséta), Skirtbike (a hölgyeket megszólító szoknyás biciklizés), a Tekerj egy jó célért rendezvény.

A továbbiakban Gál Sándor kiemelte a tudatosító kampányokat, mint az Oszkár, a közlekedési kigyó, amellyel közel tíz iskolába jutottak el, és háromezer diák vett részt benne. Egy kisebb kampány a Két keréken az iskolába, amelyben három tanintézmény vett részt öt-száz személlyel, a Parking Day, amikor bizonyos parkolókat átalakították zöldövezetté, hogy bemutassák, a parkolókat másképpen is lehet használni. Sikerenk örvendett a kerékpárparkolós projekt is, az első körben több mint száz bicikliparkolót sikerült elhelyezni a különböző közintézményekhez és iskolákhoz. Ezt a projektet később felkarolta a polgármesteri hivatal is, és újabb bicikliparkolókat helyezett ki.

A harmadik nagy terület a tanácsadói tevékenység. Több mint hat éve az alapítvány képviselői részt vesznek a közlekedési bizottság ülésein, ahol próbálják a fenntartható közlekedés elveit bevinni a közlekedés tervezésébe. Ezenkívül több közvitát szerveztek például a főtérl zárásával kapcsolatosan, és elkezdtek egy konzultációs folyamatot, amelynek az a célja, hogy az iskolák körüli forgalmat úgy alakítsák át, hogy az biztonságosabb legyen a gyermekek számára – számolt be a konkrét lépésekről is Gál Sándor.

Időszerű projektjüket Heim László programfelelős mutatta be. A Két keréken az iskolába kampány során, amelyet elemi osztályok bevonásával tartottak, a részt vevő gyermekeknek nem volt ahova a kerékpárt és hajtányt letenni a Dr. Bernády György iskola udvarán, ezért bevitték az osztályterembe. A szülők kezdeményezték, hogy szükség lenne egy rollertárolóra, és össze is gyűjtötték a pénzt a Tekerj egy jó célért akció keretében. Heim László megtervezte, megkereste a kivitelezőt, aki két prototípust is elkészített, majd felszerelt egy rollertárolót, és egy következő kihelyezése is folyamatban van ugyanott. Ezáltal 40 rollernek biztosítanak helyet. Ezeket idővel szeretnék befedni, amihez a költséget

legalább harmincórás tananyagra volt szükség, a kerékpározásra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismeretek ugyanis csak 10 órát tettek ki. Így indult el az Oktatás a biztonságért projekt, amelyet nyolc másik partnerrel kezdeményeztek, és ami bekerült a választható tantárgyak közé. A tanári kézikönyv elkészült, magyarra fordítása most következik. A könyvben a gyermekek biztonságát érintő több témát tárgyalnak, így a fiatalok bűnözését (lopás, verekedés, bántalmazás), a különböző függőségeket (kábitószer, internet), a gyermekekre veszélyes emberkereskedelmet. A tankönyvből 200 példányt nyomtattak ki, kézbesítjük a tanároknak és más partnerintézményeknek folyamatban van. A gyermekek számára is kinyomtatnak 2000 munkafüzetet, amit eljuttatnak azokhoz a tanárokhöz, akik vállalták a tankönyv népszerűsítését, a gyermekek biztonságát érintő ismeretek oktatását. Egy megyei információs körút keretében 160 tanárt értesítettek erről a projektről, akik közül 50-60 jelentkezett a felkészítőre, és 11 választható tantárgyként oktatja megyei szinten, az V–VI–VII. osztályosok képezik a célcsoportot. Bár törvényesen 14 év fölött közlekedhetnek kerékpárral a gyermekek, a valóságban sokkal hamarabb elkezdik, anélkül, hogy ismernék a közlekedési szabályokat – mondta Gál Sándor.

– Jelenleg a tanárok oktatása folyik, és szeretnénk visszajelzést kérni, hogy ezt a választható tantárgyat hogyan fogadják a diákok, és milyen észrevételek merülnek fel a tananyaggal kapcsolatban, ami alapján javítani lehet azon.

A kezdeményezést szeretnénk még négy-öt megyére kiterjeszteni, a legvégső szakasz pedig egy országos projekt lenne. Az Erasmus programon keresztül lehetőségük volt betekinteni az egyesült királyságbeli helyzetbe, ahol a Save4Cycle program keretében évente közel 500.000 diákot oktatnak. A program akkor lehet igazán hatásos, ha az általános iskola idején minden diák találkozik ezzel a tananyaggal, és legjobb az lenne, ha ezt a kurzust a 9, 10, 11. osztályokban is meg lehetne ismételni.

– Ezek a jelenlegi projektjeink, és ha a vírushelyzet megengedi, meg fogjuk szervezni a Tekerj egyet egy jó célért rendezvényünket, amit már az új követelményeknek meg-

felelően szeptemberben kipróbáltunk, és ilyen formában újra meg tudjuk tartani.

Valamennyi tevékenységünkkel azt szeretnénk elérni, hogy legyen emberbarátabb a közlekedés Marosvásárhelyen – összegezte mondanivalóját Gál Sándor.

A Népujság kérdésére, hogy az iskolások közül hányan merik használni a hajtányt és kerékpárt, elhangzott, hogy reprezentatív felmérés az utóbbi időben nem készült, de a régebbi adatok szerint a 9–12. osztályosok egy-két százaléka válaszolt igennel, akik – a Bolyait kivéve – általában nem központi iskolák diákjai.

A biztonságos biciklitakart illetően az alapítvány ügyvezető igazgatója szerint rövid távon nem lehet eredményt elérni, mivel a látszatmegoldások csak kampánycélokat szolgálhatnak. Biztos eredményekre a következő években számíthatunk, ha megjönnek az új elektromos autóbuszok, ha bizonyos utcákat valóban gyalogosutkákká alakítanak át, és ha elkészülnek az emeletes parkolók. A legnagyobb gond, hogy Vásárhelyen nem készült felmérés arról, hogy lakói hogyan használják a várost, honnan hova közlekednek benne, ez pedig elengedhetetlen ahhoz, hogy fontossági sorrendbe lehessen állítani a különböző infrastrukturális beruházásokat. Ehhez szükség van arra is, hogy városi szinten legyen egy felelős a gyalogos- és kerékpárosinfrastruktúra-fejlesztéseknek, konkrét, mérhető célokkal. A városnak elkészült ugyan a fenntartható mobilitási terve, de vannak hiányosságai, amelyeken javítani lehetne, hogy gyalogos- és biciklibarát legyen – válaszolta Gál Sándor.

A sajtótájékoztatót részt vett Nicoleta Kolumban, az UNICA biztosító képviselője. A biztosító három éve együttműködik az alapítvánnyal, és állandó támogatója a MuresMobil.ro platformnak, a kerékpárosok számára pedig balesetbiztosítást ajánl.

Nagy Gábor a társasjátékokat forgalmazó játszma.ro részéről ígért további támogatást. Egyelőre árkedvezményekkel próbálnak segíteni a MarosMobil Klub azon tagjainak, akik társasjátékokat vásárolnak tőlük, továbbá, ha lehetségesé válik a tömegeket megmozgató rendezvények szervezése, akkor népszerűsíteni fogják a közösségi alapítvány terveit.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
str. Agricultorilor nr. 12.

munkatársat keres *tervezőmérnöki* állás betöltésére

Amit kérünk:

- Felsőfokú technikai szakirányú végzettség,
- Jó számítógép-kezelői ismeretek,
- CATIA V5 (AUTOCAD + SOLIDWORKS) ismerete,
- Mechanikai tervezés terén szerzett tapasztalat előnyt jelent,
- Középfokú német- vagy angolnyelv-tudás.

Amit ajánlunk:

- Biztos, hosszú távú munka,
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján),
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek,
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailben:
office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265-208-307-es telefonon.

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
str. Agricultorilor nr. 12.

munkatársat keres *számvezerlőség-kezelői* *és hőkezelői* állás betöltésére

Amit kérünk:

- Tanulási vágy
- Megbízhatóság, komolyság, rugalmasság
- Szakképzéssel rendelkezők előnyben részesülnek.

Amit ajánlunk:

- Személyes betanítás
- Biztos, hosszú távú munka
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján)
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyére vagy e-mailen:
office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265-208-307-es telefonon.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
Marosvásárhelyi
- Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312 436
- 0265/250-120
- 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307
e-mail: marmed@armed.ro,
www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- Emma vendéglő, - 0740-083-077
hidegtálak készítése - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
- vidék - 0265/929
- 0800/800 928
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008 208-
- 888
- Fogasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
koporsók, kellekek, - 0745-606-215
koszorúk - 0745-606-269
és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

A CLINI-LAB

szereződésekért felelős munkatársat keres.

Feladatok:

- Szerződés megírása és a szerződésekkel kapcsolatos ügyintézés, levelezés lebonyolítása
- Részletfizetések követése
- Havi jelentések összeállítása

Elvárások:

- Szakirányú felsőfokú végzettség (lehetőleg jogi, közgazdasági egyetem)
- Hasonló munkakörben szerzett minimum egyéves munkatapasztalat
- A román és angol nyelv alapos ismerete
- Jó kapcsolatteremtő és kommunikációs készség
- Kiváló munkatervezési és szervezési készség, jó időbeosztás

Ajánlatunk:

- Stabil munkahely
- Jó munkaközösség
- Kellemes munkakörnyezet
- Teljesítményarányos bérezés

Jelentkezni a hr@clinilab.ro e-mail-címre küldött önéletrajzzal lehet.

A munkáltatóról információ a www.clinilab.ro oldalon található.

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

ETV ERDELYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

E Z
A
MOZAIK

MOZAIK
ÉLŐBEN HÉTKÖZNAPOKON 18:15-TŐL

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti
online is.